

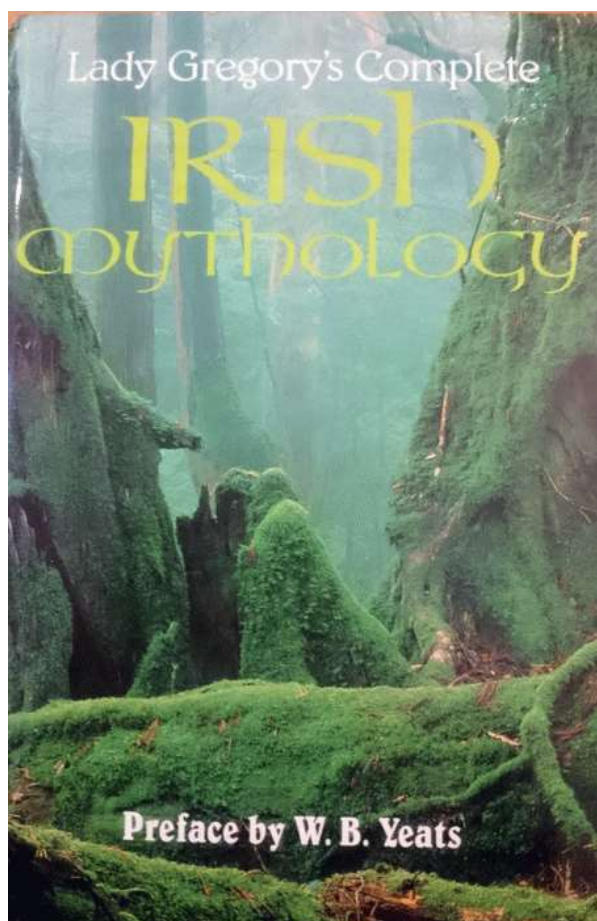
GAA, Liga Gaelicka – sport i język irlandzki

Irlandczycy nie tylko walczyli o niepodległość, walczyli także o to by nie stracić swojej irlandzkości, a ta była zagrożona. Po Wielkim Głodzie coraz mniej osób używało języka irlandzkiego. Język wymierał także dlatego, że rodzice nie chcieli uczyć go własnych dzieci. Uważali, że przez to będzie im trudniej skończyć szkołę czy dostać dobrą pracę. Dlatego nawet irlandzcy patrioci często uczyli się języka irlandzkiego jako dorośli.

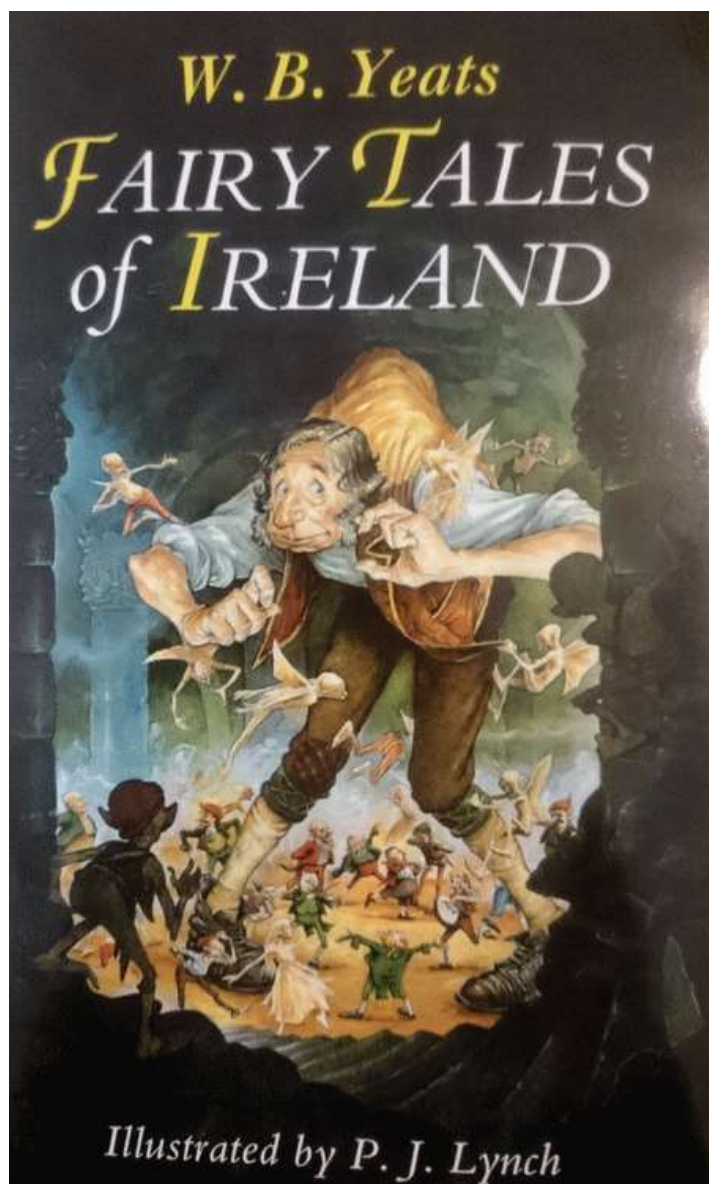
Nie chodziło zresztą tylko o język, ale także o taniec, muzykę i sport.

W 1893 roku powstała Liga Gaelicka (Conradh na Gaeilge) organizacja, której głównym celem było zachowanie języka irlandzkiego. Liga przygotowywała kursy dla nauczycieli, wydawała gazetę, skupiała wokół swojej działalności poetów i pisarzy. Założycielem Ligi Gaelickiej był Douglas Hyde. Absolwent uniwersytetu Trinity College, miał zdolność do nauki języków opanował ich sześć, ale najbliższy był mu język irlandzki. Działalność Ligi Gaelickiej zapoczątkowała Odrodzenie Irlandzkie. Douglas Hyde chciał by Liga Gaelicka nie była zaangażowana w politykę, ale naturalnie przyciągała ludzi o radykalnych poglądach. W 1915 roku zrezygnował ze swojego stanowiska przekazując je Patrickowi Pearsovi późniejszemu przywódcy Powstania Wielkanocnego.

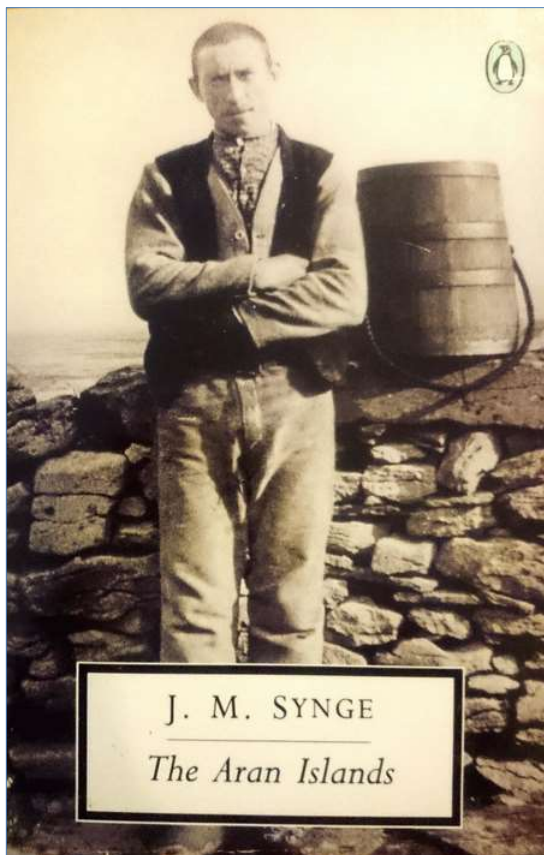
Warto zapamiętać nazwisko Douglasa Hyde. Był pierwszym prezydentem niepodległej Republiki Irlandii.

Czym było Odrodzenie Irlandzkie? To prawdziwa eksplozja zainteresowań irlandzką kulturą, legendami, opowieściami, tradycjami. Znani pisarze i poeci podróżowali po całej wyspie spisując legendy irlandzkie, obserwując zachowane przede wszystkim na zachodzie wyspy tradycje. Słynny irlandzki poeta **William Butler Yeats** laureat literackiej Nagrody Nobla zebrał te opowieści i opublikował je w 1888 roku jako „Fairy tales of

Ireland". Drugim ważnym zbiorem legend jest książka „Irish Mythology” autorstwa **Lady Gregory** bardzo ważnej postaci irlandzkiego odrodzenia. Jej zbiór irlandzkich legend został wydany oryginalnie jako dwa tomy na początku XX wieku.

Zwyczaje panujące na Wyspach Aran za zachodzie Irlandii znamy dzięki książce **Johna Millingtona Synge’a**. Gdyby nie on nie wiedzielibyśmy dzisiaj jak żyli na przełomie XIX i XX wieku ludzie w tym pięknym, ale nieco odseparowanym od świata zakątku Irlandii.

Cała trójka: Yeats, Synge i Lady Gregory była zaangażowana w powstanie wyjątkowego teatru, w którym sztuki wstawiane były po irlandzku. **Teatr Abbey** do dzisiaj jest jedną z najważniejszych scen teatralnych Irlandii. Kiedy powstawał był dla Irlandczyków czymś wyjątkowym: sceną na której mogli wystawiać irlandzkie sztuki, o Irlandii i to jeszcze po irlandzku.

Ważny był także **sport**. Na Zielonej Wyspie uprawia się dyscypliny sportu, których nie ma nigdzie na świecie. Football gaelicki i hurling są grami o bardzo długiej tradycji pojawiającymi się w starych, irlandzkich poematach. Od zawsze grano w hurling i football gaelicki, ale w każdym miejscu Irlandii w trochę inny sposób. **Gaelic Athletic Association** w skrócie **GAA**, zostało założone w 1884 roku przez nauczyciela Michaela Cusacka i sportowca P.W. Nally’ego. Głównym celem Gaelickiego Stowarzyszenia Atletycznego była popularyzacja sportów irlandzkich,

ujednoczenie ich przepisów, ale także promocja irlandzkiej muzyki i tańca. Od samego początku GAA było bardzo mocno związane z irlandzką walką o niepodległość chociaż starało się być apolityczne. Stąd, jak w przypadku Ligi Gaelickiej, większość głównych postaci irlandzkiej sceny narodowowyzwoleńczej XX wieku było członkami zarówno Ligi jak i GAA.

Gracze GAA musieli przestrzegać przepisu zabraniającego im grania w innych zespołach sportowych. Chodziło tu przede wszystkim o zakaz gry w piłkę nożną w zespołach angielskich. Przepis ten wzbudzający dużo kontrowersji został zniesiony ostatecznie w 1971 roku.

W 1913 roku GAA nabyła ziemię na północnej stronie rzeki Liffey w Dublinie. To tam powstała siedziba stowarzyszenia, a przede wszystkim stadion, na którym rozgrywane są do dzisiaj wszystkie mecze hurlinga i footballu gaelickiego. **Croke Park** wywodzi swoją nazwę od nazwiska arcybiskupa Cashel – Thomasa W. Croke, który wspierał GAA od ich pierwszego spotkania. Croke Park jest trzecim co do wielkości stadionem sportowym w Europie. Tu znajduje się także muzeum sportów gaelickich.

